

T = Technisch (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)

I = Informatief (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)

P = Politiek (worden tijdens de politieke avond door de portefeuillehouder mondeling beantwoord)

-
1. Houdt beslispoint 1 van het voorstel in dat de indieners bereid zijn in te willen stemmen met het herindelingsontwerp (november 2026) en het herindelingsadvies (maart 2027)? **I**

Nee. We bevinden ons nog in de fase die in de gezamenlijke procesplanning is aangeduid als “onderzoeken en verkennen”. Beslispoint 1 vraagt de raad om de Liemers-Coalitie als volwaardig alternatief naast de fusie te laten onderzoeken, en om in 2027 een geïnformeerde keuze te maken. Het is geen instemming vooraf met het herindelingsontwerp of het herindelingsadvies.

Als de second opinion uitwijst dat de fusie beter is dan de Coalitie, zijn de indieners bereid dat oordeel te respecteren. Als de second opinion het omgekeerde aantoont, steunen de indieners het alternatief. De uitkomst van het onderzoek is leidend, niet de positie van de indieners vooraf.

Beslispoint 1 vraagt dus om een open onderzoek, niet om een vooraf vastgestelde uitkomst.

2. Zorgt een parallel onderzoek niet voor onnodige vertraging en bestuurlijke onrust? **I**

De second opinion zoals beschreven in het voorstel kost €50.000 per gemeente en heeft een doorlooptijd van drie tot vijf maanden. Dat is een beperkte inspanning vergeleken met de totale fusiekosten van €13-23 miljoen en een traject dat tot 2029 loopt.

Of dat 'onnodige' vertraging is, hangt af van de vraag of het onderzoek waarde toevoegt. Als de second opinion de fusie bevestigt, is de meerwaarde dat het fusietraject democratisch sterker is onderbouwd. Als de second opinion een beter alternatief aanwijst, is de meerwaarde onmiskenbaar.

Wij erkennen dat elke vertraging een ambtelijke belasting kent. Wij menen dat de kwaliteit van een onomkeerbaar besluit die belasting rechtvaardigt.

3. Beslispunt 3 verwijst naar het Beleidskader gemeentelijke herindeling 2013. Het [Beleidskader gemeentelijke herindeling | Rijksoverheid.nl](#) is in 2019 herschreven. Dit kader maakt al deel uit van het herindelingsproces. Een drietal vragen hierover:
1. Waarom een verwijzing naar het kader van 2013 en niet naar die van 2019? |

Dit is een terechte feitelijke correctie. De verwijzing naar het Beleidskader 2013 in beslispunt 3 is een omissie. Het geldende beleidskader is het Beleidskader Gemeentelijke Herindeling 2019 (gepubliceerd door het ministerie van BZK). De inhoudelijke argumentatie verandert hierdoor niet, maar de verwijzing moet worden gecorrigeerd.

Wij danken het CDA voor deze correctie en kijken hoe we dit kunnen aanpassen in de tekst voor de definitieve versie van het voorstel.

2. Wat willen de indieners hiermee in feite bereiken? |

Beslispunt 3 vraagt het college om de provincie Gelderland te verzoeken de herindelingscan uit te breiden met een doorrekening van de Liemers-Coalitie naast de viergemeentevariant. Het doel is een vergelijkende analyse op basis van dezelfde methodiek en door dezelfde onafhankelijke partij.

De reden voor dit verzoek: de provincie voert sowieso een herindelingscan uit als onderdeel van het wettelijke traject. Als de scan toch al wordt uitgevoerd, kost het relatief weinig extra om de Coalitie er ook in mee te nemen. Dat geeft de raden in 2027 een gelijkwaardig onderbouwde keuze.

3. Ligt het niet meer voor de hand dat de indieners zelf een dergelijk verzoek indienen? |

Individuele raadsleden hebben geen directe formele relatie met de provincie in het kader van de Wet Arhi. De formele communicatielijn loopt via het college. Het is dan ook het college, op verzoek van de raad, dat dit verzoek bij de provincie indient.

Wij kunnen als indieners informeel contact zoeken met de provincie, maar een formeel verzoek via de raad is bestuurlijk de juiste weg en geeft het verzoek meer gewicht.

4. Hoe realistisch zijn de berekende structurele besparingen? |

De besparingen zijn realistisch als planningsraming, niet als gecertificeerde berekening. Wij geven per instrument de onderbouwing:

Politieke Avond 8 september 2026 Initiatiefvoorstel De Liemers-Coalitie

- a. Belastingorganisatie (€200-400k/jaar): gebaseerd op het COELO-onderzoek dat belastingsamenwerking de enige samenwerkingsvorm is die aantoonbaar bespaart (Allers & De Greef 2017). Zekerheid: hoog.
- b. Circulus-toetreding (€100-300k/jaar): gebaseerd op de schaalvoordelen die de huidige Circulus-leden al realiseren, naar evenredigheid van Zevenaars omvang. Zekerheid: hoog.
- c. Zorginkoop (€500k-1,5 mln/jaar): gebaseerd op het inkoopvolume (€90-110 mln/jaar) en een conservatieve besparing van 0,5-1,5%. Dit is de grootste en tegelijk meest onzekere post. Zekerheid: middel-hoog.
- d. Ambtenarenpool (€300-800k/jaar): gebaseerd op het verschil tussen interimtarieven en poolkostenprijs. Zekerheid: middel, nieuw concept.

De second opinion moet alle posten toetsen. De drie 'Hoog'-zekere posten samen (€800k-2,2 mln/jaar) zijn robuust genoeg om de investering te rechtvaardigen, zelfs als de pool niet wordt opgericht.

5. Hoe vangen de gemeenten het mislopen van de Rijksbijdrage op? I

Dit is het voornaamste financiële nadeel van de Coalitie ten opzichte van de fusie.

De tijdelijke maatstaf herindeling bedraagt bij een viergemeentefusie naar raming €13-17 miljoen over circa vijf jaar. Bij de Coalitie vervalt die rijksbijdrage.

Tegenover dit nadeel staan twee structurele voordelen: (1) geen frictiekosten van €13-23 miljoen; (2) behoud van drie vaste voeten uit het gemeentefonds (structureel circa €1,2 miljoen per jaar, elk jaar, voor altijd). Over een periode van vijftien jaar is het behoud van de vaste voeten (€18 miljoen) vergelijkbaar met de eenmalige rijksbijdrage.

De investering van de Coalitie (€4,4-8,4 miljoen) moet door de gemeenten zelf worden gefinancierd uit reserves. Duiven heeft daarvoor een sterke reservepositie (weerstandsratio 5,53, klasse A, jaarstukken 2024). Of de andere gemeenten dat ook hebben, moet de second opinion bevestigen.

6. Lost een ambtelijke 'specialistenpool' het structurele capaciteitsprobleem op? I

Voor specialistische taken: ja, de pool lost het capaciteitsprobleem substantieel op. Specialisten voor Omgevingswet, energietransitie, jeugdzorg en data zijn beschikbaar voor alle vier de gemeenten zonder dat elk hen fulltime in dienst hoeft te nemen.

Voor het bredere organisatieprobleem van Doesburg: nee, niet volledig. Een pool lost de uitvoeringscapaciteit op, maar niet de bestuurlijke schaalproblematiek

Politieke Avond 8 september 2026 Initiatiefvoorstel De Liemers-Coalitie

van een gemeente van 11.300 inwoners.

7. Hoe wordt de bestuurlijke effectiviteit bewaakt bij complexe regionale opgaven? I

Via drie mechanismen: (1) de Liemerse Tafel als afstemmingovleg voor regionale onderwerpen; (2) de bestaande GMR Arnhem-Nijmegen voor wettelijk verplichte regionale afstemming (RES, POVI, woningmarkt); (3) de bestuursconvenanten per instrument met evaluatiemomenten en rapportageplichten.

De afdwingbare slagkracht bij de Liemerse Tafel ontbreekt. Voor werkelijk bindende regionale besluiten is de GMR het aangewezen orgaan, ongeacht het fusiepad.

8. In bijlage 4 *Kritisch tegenrapport* wordt als een van de bezwaren *Verlies van lokale politieke partijen* genoemd.

1. Is dat geen eigen belang? I 'Landelijke' politieke partijen, vertegenwoordigd in een gemeenteraad, zijn immers net zo goed lokaal georiënteerde politieke partijen met een eigen zelfstandige beslissingsruimte/afwegingskader.

Het voortbestaan van onze eigen politieke partijen vinden wij geen publiek belang waarop de bestuurlijke toekomst van vier gemeenten moet worden gebaseerd. In zoverre begrijpen wij de kritiek. Zowel lokale als landelijke partijen moeten zich aanpassen aan de bestuurlijke structuur waarvoor uiteindelijk democratisch wordt gekozen.

Het relevante democratische vraagstuk is voor ons niet welke partijlabels blijven bestaan, maar wat schaalvergroting betekent voor vertegenwoordiging, verkiezingsopkomst, afstand tot inwoners en de mogelijkheid van inwoners uit verschillende kernen om herkenbaar vertegenwoordigd te worden. Dáárnaar bestaat onafhankelijk onderzoek en dat verdient wel een plaats in de afweging.